EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

2008/0140(CNS)

14.1.2009

*

OSNUTEK POROČILA

o predlogu Direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročevalka: Kathalijne Maria Buitenweg

Poročevalka (*):
Elizabeth Lynne, Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

(*) Pridruženi odbori – Člen 47 Poslovnika

Oznake postopkov

*	Postopek posvetovanja *večina oddanih glasov*
**I	Postopek sodelovanja (prva obravnava) *večina oddanih glasov*
**II	Postopek sodelovanja (druga obravnava) *večina oddanih glasov za odobritev skupnega stališča* *absolutna večina poslancev Parlamenta za zavrnitev ali spremembo skupnega stališča*
***	Postopek privolitve *absolutna večina poslancev Parlamenta, razen v primerih, navedenih v členih 105, 107, 161 in 300 Pogodbe ES in členu 7 Pogodbe EU*
***I	Postopek soodločanja (prva obravnava) *večina oddanih glasov*
***II	Postopek soodločanja (druga obravnava) *večina oddanih glasov za odobritev skupnega stališča* *absolutna večina poslancev Parlamenta za zavrnitev ali spremembo skupnega stališča*
***III	Postopek soodločanja (tretja obravnava) *večina oddanih glasov za odobritev skupnega besedila*

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki jo predlaga Komisija.)

Spremembe zakonodajnega besedila

Pri spremembah, ki jih predlaga Parlament, je spremenjeno besedilo označeno s ***krepkim poševnim tiskom***. Pri aktih o spremembi je besedilo, ki povzema obstoječo določbo, ki jo Parlament želi spremeniti, medtem ko je Komisija ni spremenila, označeno s **krepkim tiskom**. Morebitni izbrisi tovrstnega besedila so označeni z [...]. Besedilo, zapisano v *navadnem poševnem tisku*, označuje tehničnim službam namenjeni del zakonodajnega besedila s predlaganimi popravki, ki se upoštevajo pri pripravi končnega besedila (na primer, očitne napake ali izpustitve v zadevni jezikovni različici). O teh popravkih odločajo pristojne tehnične službe.

VSEBINA

Stran

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA 5

OBRAZLOŽITEV.....20

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o predlogu Direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

(Postopek posvetovanja)

Evropski parlament,

– ob upoštevanju predloga Komisije Svetu (KOM(2008)0426),

– ob upoštevanju člena 31 Pogodbe ES, v skladu s katerim se je Svet posvetoval s Parlamentom (C6-0291/2008),

– ob upoštevanju člena 51 svojega poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in mnenj Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za pravne zadeve ter mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A6-0000/2009),

1. odobri predlog Komisije, kakor je bil spremenjen;

2. poziva Komisijo, naj ustrezno spremeni svoj predlog, na podlagi člena 250(2) Pogodbe ES;

3. poziva Svet, naj obvesti Parlament, če namerava odstopati od besedila, ki ga je Parlament odobril;

4. poziva Svet, naj se ponovno posvetuje s Parlamentom, če namerava bistveno spremeniti predlog Komisije;

5. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji.

Predlog spremembe 1

Predlog direktive
Uvodna izjava 4

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
(4) Evropsko leto invalidov 2003, evropsko leto enakih možnosti za vse 2007 in evropsko leto medkulturnega dialoga 2008 so izpostavila vztrajnost diskriminacije, *vendar* tudi prednosti različnosti.	(4) Evropsko leto invalidov 2003, evropsko leto enakih možnosti za vse 2007 in evropsko leto medkulturnega dialoga 2008 so izpostavila vztrajnost diskriminacije, *hkrati pa* tudi ***potrebo po spodbujanju*** prednosti raznolikosti.

Or. en

Predlog spremembe 2

Predlog direktive
Uvodna izjava 8

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
(8) Skupnost je sprejela tri pravne instrumente na podlagi člena 13(1) Pogodbe ES za preprečevanje diskriminacije zaradi spola, rase in narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti ter boj proti njej. Ti instrumenti so dokazali pomembnost zakonodaje v boju proti diskriminaciji. ***Zlasti*** Direktiva 2000/78/ES vzpostavlja splošni okvir za enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti. ***Vendar ostajajo med državami članicami razlike glede stopnje in oblike zaščite pred diskriminacijo, ki temelji na teh razlogih, izven področij zaposlovanja.***	(8) Skupnost je sprejela tri pravne instrumente na podlagi člena 13(1) Pogodbe ES za preprečevanje diskriminacije zaradi spola, rase in narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti ter boj proti njej. Ti instrumenti so dokazali pomembnost zakonodaje v boju proti diskriminaciji. ***Direktiva 2000/43/ES vzpostavlja okvir zoper diskriminacijo, ki temelji na rasi ali narodnosti, na trgu dela in zunaj njega. Direktiva 2004/113/ES vzpostavlja okvir za enako obravnavanje moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi.*** Direktiva 2000/78/ES vzpostavlja splošni okvir za enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti. ***Direktiva ne zajema področij, ki presegajo obseg njenega delovanja.***

Or. en

Obrazložitev

Ta direktiva gradi na izkušnjah in pravnemu okviru direktive 2000/78/ES, pa tudi na drugih protidiskriminacijskih direktivah.

Predlog spremembe 3

Predlog direktive
Uvodna izjava 12 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(12a) Invalidi so ljudje z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi.

Or. en

Obrazložitev

Ta opredelitev je enaka tisti v konvenciji ZN, ki je trenutno v postopku ratifikacije.

Predlog spremembe 4

Predlog direktive
Uvodna izjava 12 b (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(12b) Učinkovit dostop brez diskriminacije je mogoče nuditi na različne načine, vključno s pomočjo „oblikovanja za vse“ ter z olajšanjem uporabe pripomočkov invalidom, vključno s pomočjo za mobilnost in dostop, kamor spadajo izšolani psi vodiči in drugi psi pomočniki.

Or. en

Predlog spremembe 5

Predlog direktive
Uvodna izjava 12 c (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(12c) Sprememba iz člena 4 je temeljita, če se spremeni blago ali storitve ali narava obrti, poklica ali podjetja do take mere, da ponudnik blaga ali storitev dejansko zagotavlja popolnoma drugo vrsto blaga ali storitev.

Or. en

Predlog spremembe 6

Predlog direktive
Uvodna izjava 13 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(13a) Pri izvajanju te direktive se je treba pri presojanju pritožb o diskriminaciji kolikor le mogoče zavedati možnosti raznovrstne diskriminacije ter poleg vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti upoštevati še spol, raso in narodnost.

Or. nl

Predlog spremembe 7

Predlog direktive
Uvodna izjava 16

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
(16) Vsi posamezniki uživajo svobodo sklepanja pogodb, vključno s svobodo izbire pogodbenega partnerja za posel. Ta direktiva se ne bi smela uporabljati za gospodarske posle, ki jih izvajajo	***(16) Pomembno je spoštovati temeljne pravice in svoboščine, vključno s pravico do svobode združevanja. Prav tako je v smislu dostopa do dobrin in storitev ter preskrbe z njimi pomembno spoštovati***

posamezniki, za katere ti posli ne predstavljajo njihove poklicne ali komercialne dejavnosti.	***zaščito zasebnega in družinskega življenja in poslovanja v tem okviru.***

Or. en

Predlog spremembe 8

Predlog direktive
Uvodna izjava 17

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
(17) Pri prepovedi diskriminacije je pomembno spoštovati druge temeljne pravice in svoboščine, vključno z zaščito zasebnega in družinskega življenja in poslov, ki se izvajajo v zvezi s tem, svobodo veroizpovedi in svobodo združevanja. Ta direktiva ne posega v nacionalne zakone o zakonskem ali družinskem statusu, vključno z reproduktivnimi pravicami. Prav tako ne posega v laično naravo države, državnih ustanov ali organov ali izobraževanja.	***(17) Ta direktiva ne posega v nacionalne zakone o dostopu do zakonske zveze. Kadar pa so v skladu z nacionalno zakonodajo poleg zakonske zveze priznane kot enakovredne zakonski zvezi tudi druge zveze, je treba uporabljati načelo enakega obravnavanja. Direktiva tudi ne posega v laično naravo države, državnih institucij ali organov, ali izobraževanja.***

Or. en

Obrazložitev

Poroka je ugotovitveni akt, ne dobrina ali storitev. Zato ne spada v področje uporabe te direktive.

Predlog spremembe 9

Predlog direktive
Uvodna izjava 20 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(20a) Za namene presoje, ali bi zadevni ukrepi, , pomenili nesorazmerno breme iz člena 4, je treba upoštevati zlasti velikost in vire organizacije, njeno naravo,

ocenjene stroške, življenjski ciklus blaga in storitev in možne koristi boljšega dostopa za invalide. Breme ni nesorazmerno, če ga zadosti kompenzirajo obstoječi ukrepi v okviru politike enakega obravnavanja, ki jo izvaja zadevna država članica.

Or. en

Predlog spremembe 10

Predlog direktive
Uvodna izjava 31 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(31a) Pri razlaganju pomena razlogov za diskriminacijo sodišča upoštevajo mednarodne in evropske instrumente človekovih pravic, vključno s priporočili in pravno prakso svojih nadzornih organov, kot je Evropsko sodišče za človekove pravice.

Or. en

Predlog spremembe 11

Predlog direktive
Člen 2 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
3. Nadlegovanje šteje za obliko diskriminacije v smislu odstavka 1, kadar ***ima*** nezaželeno vedenje, povezano s katerim koli od razlogov iz člena 1, učinek ali namen prizadeti dostojanstvo osebe in ustvariti zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje.	3. Nadlegovanje šteje za obliko diskriminacije v smislu odstavka 1, kadar ***se*** nezaželeno vedenje , povezano s katerim koli od razlogov iz člena 1, ***pripeti v zaprtem okolju in ima*** učinek ali namen prizadeti dostojanstvo osebe in ustvariti zastrašujoče, sovražno, ponižujoče, sramotilno ali žaljivo okolje.

Or. en

Obrazložitev

Zaradi zagotovitve primernega ravnovesja med nediskriminacijo in svobodo govora naj v tej direktivi šteje za diskriminacijo le nadlegovanje v zaprtem okolju.

Predlog spremembe 12

Predlog direktive
Člen 2 – odstavek 4 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	4a. Diskriminacija na podlagi domnev o veri ali prepričanju, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti posameznika ali na podlagi povezanosti z osebami določene vere ali prepričanja, invalidno osebo, osebo določene starosti ali določene spolne usmerjenosti se šteje za diskriminacijo v smislu odstavka 1.

Or. en

Predlog spremembe 13

Predlog direktive
Člen 2 – odstavek 6

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
6. Ne glede na odstavek 2 lahko države članice določijo, da razlike pri obravnavanju zaradi starosti ne predstavljajo diskriminacije, če jih ***v okviru nacionalnega prava,*** upravičuje legitimen cilj in če so sredstva za doseganje tega cilja primerna in potrebna. ***Zlasti ta direktiva ne prepečuje določitve določene starosti za dostop do socialnih prejemkov, izobraževanja in nekaterega blaga ali nekaterih storitev.***	6. Ne glede na odstavek 2 lahko države članice določijo, da razlike pri obravnavanju zaradi starosti ne predstavljajo diskriminacije, če jih ***v okviru nacionalnega prava,*** upravičuje legitimen cilj in če so sredstva za doseganje tega cilja primerna in potrebna.

Or. en

Predlog spremembe 14

Predlog direktive
Člen 2 – odstavek 7

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
7. Ne glede na odstavek 2 države članice pri zagotavljanju finančnih storitev lahko dovolijo sorazmerne razlike pri obravnavanju, kadar je za zadevni izdelek, uporaba starosti ali invalidnosti odločilni dejavnik pri oceni tveganja na podlagi ustreznih in točnih *aktuarnih* ali statističnih podatkov.	7. Ne glede na odstavek 2 države članice pri zagotavljanju finančnih storitev lahko dovolijo sorazmerne razlike pri obravnavanju, kadar je za zadevni izdelek, uporaba starosti ali invalidnosti odločilni dejavnik pri oceni tveganja na podlagi ustreznih in točnih *aktuarskih* ali statističnih podatkov. ***Zadevne države članice o tem obvestijo Komisijo in zagotovijo redno zbiranje, objavljanje in posodabljanje točnih podatkov o uporabi starosti ali invalidnosti kot odločilnega aktuarskega faktorja. Te države članice svojo odločitev preverijo pet let po datumu prenosa direktive in rezultate preverjanja posredujejo Komisiji.***

Or. en

Obrazložitev

Predlog spremembe omejuje morebitno različno obravnavo pri določanju faktorjev in obvezuje k javni utemeljitvi teh razlik pri obravnavi, kot zahteva tudi direktiva št. 2004/113/ES.

Predlog spremembe 15

Predlog direktive
Člen 2 – odstavek 8

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
8. Ta direktiva ne posega v splošne ukrepe, določene z nacionalnim pravom, ki so v demokratični družbi potrebni zaradi javne varnosti, vzdrževanja javnega reda in preprečevanja kaznivih dejanj, za varovanje zdravja in varstvo pravic in	8. Ta direktiva ne posega v splošne ukrepe, določene z nacionalnim pravom, ki so v demokratični družbi potrebni ***in sorazmerni*** zaradi javne varnosti, vzdrževanja javnega reda in preprečevanja kaznivih dejanj, za varovanje zdravja in

svoboščin drugih.	varstvo pravic in svoboščin drugih.

Or. en

Predlog spremembe 16

Predlog direktive
Člen 3 - odstavek 1 - točka d - drugi stavek

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
Pododstavek (d) se uporablja za posameznike, kadar opravljajo poklicno ali komercialno dejavnost.	***Pri uporabi pododstavka (d) se spoštuje zasebno življenje posameznikov.***

Or. nl

Predlog spremembe 17

Predlog direktive
Člen 3 – odstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
2. Ta direktiva ne posega v nacionalne zakone o zakonskem ali družinskem statusu in reproduktivnih pravicah.	***črtano***

Or. nl

Obrazložitev

Evropska komisija je le izjavila, da potrjuje delitev pristojnosti in da ne razmišlja o izjemah. Takšna potrditev sedanjega stanja bi morala biti zapisana v uvodni izjavi, ne v členu (glej predlog spremembe 6).

Predlog spremembe 18

Predlog direktive
Člen 3 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
3. Ta direktiva ne posega v pristojnosti držav članic za učno vsebino, dejavnosti in organizacijo njihovih izobraževalnih sistemov, vključno z zagotavljanjem izobraževanja za osebe s posebnimi potrebami. Države članice lahko ***predvidijo*** razlike pri obravnavanju pri dostopu do izobraževalnih ustanov na podlagi vere ali prepričanja.	3. Ta direktiva ne posega v pristojnosti držav članic za učno vsebino, dejavnosti in organizacijo njihovih izobraževalnih sistemov, vključno z zagotavljanjem izobraževanja za osebe s posebnimi potrebami. Države članice lahko ***dovolijo*** razlike pri obravnavanju pri dostopu do izobraževalnih ustanov na podlagi vere ali prepričanja***, kadar od posameznikov zahtevajo, da ravnajo v dobri veri in v skladu z moralnimi načeli organizacije, ne smejo pa dovoliti diskriminacije iz nobenega drugega razloga.***

Or. en

Obrazložitev

Predlog Komisije ni popolnoma jasen, kar se tiče zamejitve izjeme. Predlog spremembe pojasnjuje, da je pri obravnavi možno le razlikovanje na podlagi vere ali prepričanja in ne iz drugih razlogov. Pojasnjuje tudi, da je to lahko upravičeno le v primerih, ko je treba zavarovati moralna načela organizacije.

Predlog spremembe 19

Predlog direktive
Člen 3 – odstavek 5

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
5. Ta direktiva ne zajema razlik pri obravnavanju, ki temeljijo na narodnosti, in ne posega v določbe in pogoje v zvezi z vstopom v in prebivanjem državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva na ozemlju držav članic, in v katero koli obravnavanje, ki izhaja iz pravnega statusa zadevnih državljanov tretjih držav in oseb	5. Ta direktiva ne zajema razlik pri obravnavanju, ki temeljijo na narodnosti, in ne posega v določbe in pogoje v zvezi z vstopom v in prebivanjem državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva na ozemlju držav članic, in v katero koli obravnavanje, ki izhaja iz pravnega statusa zadevnih državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva. ***Diskriminacija na***

brez državljanstva.	***podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, ki je predstavljena kot razlikovanje pri obravnavanju na podlagi narodnosti, se obravnava kot diskriminacija v smislu člena 1.***

Or. nl

Predlog spremembe 20

Predlog direktive
Člen 4 – odstavek 1 – točka a

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
a) se ukrepi, potrebni, da se invalidnim osebam omogoči učinkovit nediskriminatoren dostop so socialne zaščite, socialnih ugodnosti, zdravstvenega varstva, izobraževanja in dostop do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji ***in prevozom***, predvidijo na podlagi vnaprejšnjih predvidevanj, vključno z ustreznimi spremembami ali prilagoditvami. Taki ukrepi ne bi smeli nalagati nesorazmernega bremena niti zahtevati ***temeljite spremembe socialne zaščite, socialnih pravic, zdravstvenega varstva, izobraževanja ali*** zadevnega blaga ***in*** storitev ***niti zahtevati zagotovitve njihovih alternativ***;	a) (a) se ukrepi, potrebni, da se invalidnim osebam omogoči učinkovit nediskriminatoren dostop so socialne zaščite, socialnih ugodnosti, zdravstvenega varstva, izobraževanja in dostop do blaga in storitev, ki so na voljo javnosti, vključno s stanovanji, ***telekomunikacijami in elektronskimi komunikacijami, informacijami, vključno s tistimi v dostopnih oblikah, finančnimi storitvami, kulturo in prostim časom, stavbami, ki so odprte za javnost, načini prevoza in drugimi javnimi prostori in zmogljivostmi,*** predvidijo na podlagi vnaprejšnjih predvidevanj, vključno z ustreznimi spremembami ali prilagoditvami. ***Ko diskriminacija izvira iz prakse, politike ali postopkov, je treba sprejeti ukrepe, zato da nima več takega učinka.*** Taki ukrepi ne bi smeli nalagati nesorazmernega bremena niti zahtevati *temeljitih sprememb* ***narave*** zadevnega blaga***,*** storitev, ***obrti, poklica ali podjetja***.

Or. en

Predlog spremembe 21

Predlog direktive
Člen 4 – odstavek 1 – točka b a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	(ba) (ba) Za namen odstavka 1, učinkovit nediskriminatoren dostop pomeni prepoznavanje in odstranitev preprek in ovir ter preprečevanje novih preprek in ovir, ki onemogočajo dostop invalidom do blaga, storitev in zmogljivosti, ki so na voljo splošni javnosti, ne glede na naravo ovire ali invalidnosti. V skladu z določbami te direktive in ne glede na ukrepe, izbrane za odpravo preprek ali ovir, je treba, kjerkoli je to mogoče, zagotoviti dejanski nediskriminatorni dostop invalidom pod enakimi pogoji kot neinvalidom. Kadar ni mogoče zagotoviti dejanskega nediskriminatornega dostopa pod enakimi pogoji in v skladu z določbami direktive, je treba poiskati primerno alternativo za zagotavljanje dostopa.

Or. en

Predlog spremembe 22

Predlog direktive
Člen 4 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
3. Ta direktiva ne posega v določbe prava Skupnosti ali nacionalne predpise, ki obravnavajo dostopnost do določenega blaga ali storitev.	3. Ta direktiva ne posega v določbe prava Skupnosti ali nacionalne predpise, ki obravnavajo dostopnost do določenega blaga ali storitev. ***Evropske institucije in države članice pa, kjerkoli je to mogoče, sprejmejo ukrepe za spodbujanje ponudnikov storitev in blaga, zlasti izdelkov, da načrtujejo dostopne rešitve, denimo s pomočjo javnih naročil. Dostopni izdelki in storitve so tisti, ki so***

načrtovani tako, da jih lahko uporabljajo vsi uporabniki.

Or. en

Predlog spremembe 23

Predlog direktive
Člen 5

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
Da bi bila v praksi zagotovljena popolna enakost, načelo enakega obravnavanja ne preprečuje državam članicam, da bi ohranile ali sprejele posebne ukrepe, katerih cilj je preprečevati ali kompenzirati za prikrajšanost, povezano z vero ali prepričanjem, invalidnostjo, starostjo ali spolno usmerjenostjo.	Da bi bila v praksi zagotovljena popolna enakost, načelo enakega obravnavanja ne preprečuje državam članicam, da bi ohranile ali sprejele posebne ukrepe, katerih cilj je preprečevati ali kompenzirati za prikrajšanost, povezano z vero ali prepričanjem, invalidnostjo, starostjo ali spolno usmerjenostjo, ***ali da bi dovolile, da se takšni ukrepi sprejmejo v zasebnem sektorju.***

Or. en

Predlog spremembe 24

Predlog direktive
Člen 7 – odstavek 3 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	3a. Države članice v svojih nacionalnih pravnih sistemih uvedejo ukrepe, potrebne, da se na način, ki je odvračilen in je v sorazmerju z utrpljeno škodo, zagotovi dejanska in učinkovita odškodnina oziroma povrnitev škode, kakor pač določijo države članice, za izgubo in škodo, ki jo je oškodovana oseba utrpela zaradi diskriminacije v smislu te direktive.

Or. en

Predlog spremembe 25

Predlog direktive
Člen 12 – odstavek 1

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
1. Države članice določijo organ ali organe za spodbujanje enakega obravnavanja vseh oseb ne glede na njihovo vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost. ***Ti organi so lahko*** sestavni del agencij, ki so na državni ravni zadolžene za varovanje človekovih pravic ali zaščito pravic posameznikov, vključno s pravicami po drugih aktih Skupnosti, vključno z direktivama 2000/43/ES in 2004/113/ES.	1. Države članice določijo ***neodvisen*** organ ali organe za spodbujanje enakega obravnavanja vseh oseb ne glede na njihovo vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost. ***Ta organ mora biti*** sestavni del agencij, ki so na državni ravni zadolžene za varovanje človekovih pravic ali zaščito pravic posameznikov, vključno s pravicami po drugih aktih Skupnosti, vključno z direktivama 2000/43/ES in 2004/113/ES.

Or. en

Predlog spremembe 26

Predlog direktive
Člen 12 – odstavek 2 – uvodni del

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
2. Države članice zagotovijo, da pristojnosti ***teh organov*** vključujejo:	2. Države članice zagotovijo, da pristojnosti ***tega organa*** vključujejo:

Or. en

Predlog spremembe 27

Predlog direktive
Člen 12 – odstavek 2 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
	2a. Države članice morajo zagotoviti temu organu zadostna sredstva, da bo izvajal svoje naloge učinkovito in na lahko

dostopen način.

Or. nl

Predlog spremembe 28

Predlog direktive
Člen 16 – odstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Predlog spremembe*
2. V poročilu Komisije so primerno upoštevana stališča socialnih partnerjev in zadevnih nevladnih organizacij, kakor tudi Agencije EU za temeljne pravice. V skladu z načelom integriranja enakosti spolov vsebuje poročilo med drugim oceno učinkov sprejetih ukrepov na ženske in moške. Glede na prejete informacije vsebuje poročilo, če je potrebno, predloge za spremembe in posodobitve te direktive.	2. V poročilu Komisije so primerno upoštevana stališča socialnih partnerjev in zadevnih nevladnih organizacij, kakor tudi Agencije EU za temeljne pravice. ***Poročilo vključuje pregled sedanjih praks po državah članicah v skladu s sedmim odstavkom člena 2 v zvezi z uporabo starosti ali invalidnosti kot faktorja pri izračunavanju premij in dajatev.*** V skladu z načelom integriranja enakosti spolov vsebuje poročilo med drugim oceno učinkov sprejetih ukrepov na ženske in moške. Glede na prejete informacije vsebuje poročilo, če je potrebno, predloge za spremembe in posodobitve te direktive.

Or. en

OBRAZLOŽITEV

Komisija je predlog direktive o enakem obravnavanju predložila julija 2008. Na predlog smo dolgo čakali, saj je Komisija že leta 2004 obljubila, da bo pripravila „široko direktivo“. Poročevalka odobrava predlog Komisije, katerega cilj je izvajanje načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost zunaj trga dela.

Člen 13 Pogodbe ES, ki je bil leta 1997 vključen v amsterdamsko pogodbo, prepoveduje diskriminacijo na podlagi spola, rase ali narodnosti, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti. Člen 13 sedaj tvori pravno podlago dveh direktiv: Prva je direktiva o rasni enakosti (direktiva 2000/43/ES), ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi rase ali narodnosti, tako na trgu dela kot zunaj njega. Druga, direktiva 2000/78, prepoveduje diskriminacijo na trgu dela na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.

Ker sta področji uporabe direktiv različni, se je vzpostavila hierarhija razlogov za diskriminacijo. Predlog, ki je pred nami, je poskus izenačitve zaščite ne glede na razlog , zaradi katerega prihaja do diskriminacije. Poročevalka pričakuje, da bo Komisija v letu 2010 predstavila predloge, ki bodo zaščito pred diskriminacijo na podlagi spola postavili na enako raven ter s tem odpravili hierarhijo.

Komisija je poskušala predlog direktive navezati na obstoječo direktivo o rasni enakosti. Številni pojmi so ostali isti, na primer neposredna in posredna diskriminacija, postopki, ki jih vzpostavlja, pa so tudi enakovredni. Zato poročevalka meni, da se ni treba pri njih predolgo ustavljati.

Med predlogom Komisije in direktivo o rasni enakosti pa so tudi razlike. Te je mogoče opravičiti, saj se razlogi za diskriminacijo spreminjajo, vsaka drugačna obravnava pa tudi ne šteje za diskriminacijo. Pri vsaki razliki pa mora obstajati možnost jasne utemeljitve.

Predlog je okvir minimalnih standardov, ki nudijo zaščito pred diskriminacijo. Države članice lahko vedno povišajo raven zaščite, ne smejo pa zaradi nove direktive znižati njene sedanje ravni. Direktiva ponuja žrtvam pravico do poprave in jasno določa, da imajo države članice željo in dolžnost boriti se proti diskriminaciji.

Poročevalka želi poudariti pomen boja proti vsem oblikam diskriminacije. Diskriminacija je na žalost še vedno problem v Evropi in drugod. V posebni anketi Eurobarometra v letu 2008 je 15 % Evropejcev zatrdilo, da so bili v prejšnjem letu žrtev diskriminacije. To se mora spremeniti. Obstajati mora možnost, da dva moška prebivata v hotelski sobi, da invalidne osebe nakupujejo in da se starejši ljudje zavarujejo.

Precej držav članic že ima zakonodajo, ki v večji ali manjši meri zagotavlja zaščito pred diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti

zunaj trga dela[1]. Odsotnost diskriminacije je temeljna svoboščina, zato bi je morali biti deležni vsi ljudje v Uniji.

Razlogi za diskriminacijo

Direktiva 2000/78/ES ne vsebuje opredelitev vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti, čeprav je Sodišče Evropskih skupnosti nekoč odločilo glede pomena „invalidnosti“, da je „*treba pojem invalidnost razumeti tako, da gre za omejitev, ki izhaja predvsem iz fizičnega, mentalnega ali duševnega poslabšanja in ki ovira udeležbo zadevne osebe v poklicnem življenju*“[2]. Konvencija ZN o pravicah invalidov opredeljuje invalidnost takole: „Invalidi so ljudje z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi okvarami, ki jih v povezavi z različnimi ovirami lahko omejujejo, da bi enako kot drugi polno in učinkovito sodelovali v družbi“. Poročevalka se je navezala na to opredelitev v novi uvodni izjavi.

Domnevanje in povezovanje

V zadevi Coleman (C-303/06) je Sodišče Evropskih skupnosti odločilo, da prepoved diskriminacije iz direktive 2000/78/ES poleg invalidov ščiti tudi njihove družinske člane. Poročevalka meni, da je zaradi pravne gotovosti to potrebno izrecno navesti v tej direktivi.

Na prvi pogled ni vedno mogoče določiti vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost posameznika, ljudje pa kljub temu postavljajo vsakovrstne domneve na podlagi videza ali imena, ki prav tako lahko vodijo v diskriminacijo. Nekatere fante na primer nadlegujejo v šoli, ker jih imajo za istospolno usmerjene, čeprav to ni tako. Poročevalka meni, da je to prav tako slabo, zato predlaga, da se v direktivi doda izrecna določba o tem, da je v tej zakonodaji zajeta tudi diskriminacijo na podlagi domnevanj.

Izjema na podlagi starosti

Predlog Komisije določa splošno izjemo v primeru diskriminacije na podlagi starosti. Dejstvo, da direktiva ne preprečuje določanja določene starosti za dostop do socialnih prejemkov, izobraževanja in nekaterega blaga ali nekaterih storitev, ne pomeni, da za takšno različno obravnavo ni potrebno navesti legitimnega cilja, ter da morajo biti sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna. Poročevalka želi, da se to jasno zapiše v direktivi.

Finančne storitve

V skladu s predlogom so razlike pri obravnavi na podlagi starosti ali invalidnosti dovoljene v primeru finančnih storitev, pri katerih sta starost ali invalidnost pomemben faktor, ki se ga uporablja pri oceni tveganja na podlagi ustreznih in točnih aktuarskih ali statističnih podatkov. Direktiva 2004/113/ES vsebuje podobno določbo, obenem pa zahtevo, da je treba takšne

[1] McColgan, Niessen in Palmer: Komparativne analize nacionalnih ukrepov za preprečevanje diskriminacije zunaj zaposlovanja in poklica, analitična študija o obstoječih nacionalnih zakonodajnih ukrepih in njihovemu učinku na obravnavo diskriminacije na podlagi spola, religije ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti zunaj področja zaposlovanja in poklica, december 2006.
[2] Zadeva C13-05, točka 43 (Chacon Navas)

podatke objaviti. Poročevalka zato predlaga, da se ta zahteva prilagodi tudi tej direktivi.

Zakonski stan

Sprejemanje zakonov o zakonski zvezi ne spada v področje pristojnosti Evropskega parlamenta. Vsaka država članica lahko sprejme svoje predpise glede pogojev, ki jih morajo posamezniki izpolnjevati, da lahko sklenejo zakonsko zvezo. Predlog Komisije pa bi dovolil diskriminacijo tudi v povezavi z reproduktivnimi pravicami, kot je sterilizacija. Poročevalka meni, da to ni zaželeno, zato je pripravila predlog spremembe besedila in omejila izjeme.

Izobraževanje

Šole, ki temeljijo na posebnih vrednotah, lahko odklonijo učence, če ti niso pripravljeni sprejeti njihovih moralnih načel. To ne sme voditi v diskriminacijo na podlagi katerih koli drugih razlogov z izjemo vere ali prepričanja. Direktiva 2000/78 o enakem obravnavanju na trgu dela ES že vsebuje člen z enakovrednim učinkom.

Invalidnost

Za zagotovitev enakega obravnavanja invalidnih oseb ni dovolj prepoved diskriminacije. Potrebna je tudi pozitivna akcija v obliki vnaprej sprejetih ukrepov in prek ponujanja ustreznih prilagoditev. Javne stavbe bi na primer morale biti dostopne ljudem na vozičku.

Poročevalka predlaga le dve vrsti izjem pri uveljavljanju načela dejanskega nediskriminatornega dostopa. Prva izjema nastopi, ko bi uveljavljanje predstavljalo nesorazmerno obremenitev. O tem bi odločala sodišča za vsak primer posebej. Pri sprejemanju takšnih odločitev je dobro pretehtati vse okoliščine primera, vključno z velikostjo organizacije, stroški in morebitnimi prednostmi boljšega dostopa za invalidne osebe. Zdi se, da so v državah, kjer je to že standardna praksa, stroški redkokdaj odločujoč faktor. Druga oblika izjeme nastopi, ko bi ukrep terjal temeljito spremembo ponujene storitve. To bi veljalo v primerih, ko bi zadevna storitev dejansko postala popolnoma drugačna storitev.

Odškodnina

Člen 8(2) direktive 2004/113/ES zahteva, da države članice uvedejo ukrepe za zagotovitev dejanske in učinkovite kompenzacije ali povrnitve škode za izgubo in škodo, ki sta nastali zaradi diskriminacije. Poročevalka predlaga, da se tudi to določbo vključi v direktivo, da bodo državljani, ki se pritožijo, deležni učinkovite poprave.

Neodvisen organ

Komisija predlaga. da bi imele države članice organ ali organe na nacionalni ravni, ki bi spodbujali enako obravnavanje državljanov. Uvodna izjava 28 se sklicuje na pariška načela Združenih narodov o statusu in delovanju nacionalnih ustanov za varstvo in spodbujanje človekovih pravic. Poročevalka predlaga, naj se direktiva neposredno sklicuje na spremljajoči načeli neodvisnosti in ustreznih virov.